

ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักในการ
ปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 2
THE 21st CENTURY LEADERSHIP SKILLS OF SCHOOL ADMINISTRATORS
AFFECTING CORE COMPETENCIES OF TEACHER'S PERFORMANCE UNDER THE
OFFICE OF RATCHABURI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA 2

มนตร์รัก วงศ์พุทธรังษิ* ณัฐวรรณ พุ่มดียิง* พิชญญา ยืนยาว*

Monrak Wongputtha* Nuttawan Pumdeeying* Pitchayapa Yuenyaw*

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

Master of Education Program in Educational Administration Nakhon Pathom Rajabhat University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศึกษา 1) ระดับทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ระดับสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของครู และ 3) ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของครู กลุ่มตัวอย่าง คือ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำนวน 313 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนกระจายตามขนาดสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นโดยผู้วิจัย มีค่าความตรงด้านเนื้อหา ระหว่าง 0.67-1.00 มีค่าความเที่ยงของแบบสอบถามด้านทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 และด้านสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของครูเท่ากับ 0.97 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทั้งภาพรวม และรายด้าน ประกอบด้วย ความฉลาดทางอารมณ์ นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา วิสัยทัศน์ และความคิดสร้างสรรค์ ตามลำดับ

2. ระดับสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของครู อยู่ในระดับมากทั้งภาพรวม และรายด้าน ประกอบด้วย จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู การบริการที่ดี การทำงานเป็นทีม การพัฒนาตนเอง และการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ตามลำดับ

3. ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย ความคิดสร้างสรรค์ (X_3) นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา (X_1) เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของครู โดยร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 47.00 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สมการวิเคราะห์การถดถอยคือ $\hat{Y}_{tot} = 1.85 + 0.37 (X_3) + 0.23 (X_1)$

คำสำคัญ : ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21, สมรรถนะหลัก, ประถมศึกษา.

Abstract

This research aimed to study: 1) the level of the 21st century leadership skills of school administrators; 2) the level of core competencies of teachers' performance; and 3) the 21st century leadership skills of school administrators affecting core competencies of teachers'

performance. The sample was 313 government teachers under the Office Ratchaburi Primary Educational Service Area 2, derived by proportional stratified random sampling as distributed by school size. The research instrument was a questionnaire constructed by the researcher with the content validity between 0.67 - 1.00. The internal consistency reliability coefficients were 0.97 for the 21st century leadership skills of school administrators and core competencies of teachers' performance. Data were analyzed with percentage, mean, standard deviation, and stepwise multiple regression.

The results of the research were as follows:

1. Overall and in specific aspects, the 21st century leadership skills of school administrators were at a high level. The aspects were emotional intelligence, innovation and educational information technology, vision, and creativity, respectively.

2. Overall and in specific aspects, the core competencies of teachers' performance were at a high level. The aspects were ethics and professional ethics, good service, team work and self-development, and focus on achievement relationships with parents and communities, respectively.

3. The 21st century leadership skills of school administrators in the aspects for creativity (X_3), and innovation and educational information technology (X_1) together predicted the core competencies of teachers' performance at the percentage of 47.00 with statistical significance level of .01 The regression analysis equation was $\hat{Y}_{tot} = 1.85 + 0.37 (X_3) + 0.23 (X_1)$.

Keywords : 21st century leadership skills leadership, Core competencies, Primary educational.

บทนำ

อันเนื่องจากการปฏิวัติดิจิทัล (digital revolution) การเปลี่ยนแปลงการศึกษา 4.0 การดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ประเทศไทยได้ให้สัตยาบันรวมทั้งผลกระทบของการเป็นประชาคมอาเซียนและความต้องการกำลังคนที่มีทักษะในศตวรรษที่ 21 ประกอบกับแรงกดดันจากภายในประเทศจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่ส่งผลให้ ประเทศเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ในอนาคตอันใกล้ การติดกับดักรายได้ปานกลางที่สนทศนคติความเชื่อ ค่านิยม วัฒนธรรม และพฤติกรรมของประชากรที่ปรับเปลี่ยนไปตามกระแสโลกาภิวัตน์ การเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศที่ส่งผลให้ทรัพยากรธรรมชาติถูกทำลายและรวมทั้งระบบการศึกษาที่ยังมีปัญหาหลายประการ นับตั้งแต่ปัญหาคุณภาพของคนไทยทุกช่วงวัย ปัญหาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกกระดับ จุดอ่อนของระบบ ขาดความคล่องตัว ยังมีความเหลื่อมล้ำในด้านโอกาส และความเสมอภาคทางการศึกษา รวมทั้งปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรม และการขาดความตระหนักถึงความสำคัญของการมีวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต และการมีจิตสาธารณะของคนไทย ส่วนใหญ่ ส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษา ที่ต้องปรับเปลี่ยนให้สนองและรองรับความท้าทาย ดังกล่าว จึงมีความจำเป็นที่ประเทศไทยต้องปฏิรูปการศึกษา เพื่อให้ระบบการศึกษาเป็นกลไกหลักของการขับเคลื่อนประเทศ ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับใหม่ กรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) และกรอบทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) เพื่อให้สามารถนำพาประเทศไปสู่ความ

มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนในอีก 20 ปีข้างหน้า (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2559: 2-4) แนวคิดการจัดการศึกษา (conceptual design) ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ ได้ยึดหลักสำคัญในการจัดการศึกษา ประกอบด้วย หลักการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน (education for all) หลักการจัดการศึกษาเพื่อความเท่าเทียมและทั่วถึง (inclusive education) หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (sufficiency economy) และหลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม (all for education) อีกทั้งยึดตาม เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนประเด็นภายในประเทศ อาทิ คุณภาพ ของคนทุกช่วงวัย การเปลี่ยนแปลงโครงสร้าง ประชากรของประเทศ ความเหลื่อมล้ำของการกระจายรายได้และวิกฤตด้านสิ่งแวดล้อม และได้กำหนดวิสัยทัศน์ จุดมุ่งหมาย เป้าหมาย ตัวชี้วัด และยุทธศาสตร์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ จากแนวคิดการจัดการศึกษาดังกล่าวข้างต้น แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับนี้จึงได้กำหนด วิสัยทัศน์ (vision) ไว้ดังนี้ “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและ เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุขสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของ โลกศตวรรษที่ 21” โดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา 4 ประการ คือ 1) เพื่อพัฒนาระบบ และกระบวนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ 2) เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นพลเมืองดีมีคุณลักษณะ ทักษะ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับบทบาทวิถีชีวิตของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติและยุทธศาสตร์ชาติ 3) เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และคุณธรรม จริยธรรม รู้รัก สามัคคี และร่วมมือผนึกกำลังมุ่งสู่การพัฒนาประเทศ อย่างยั่งยืน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ 4) เพื่อนำประเทศไทยก้าวข้ามกับดัก ประเทศที่มีรายได้ปานกลาง และความเหลื่อมล้ำภายในประเทศลดลง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2559: 6) สถานศึกษาจึง ถือเป็นหน่วยปฏิบัติที่สำคัญทางการศึกษาเพื่อจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งต้องอาศัยการบริหารจัดการที่มีคุณภาพ โดยผู้บริหารจะต้องมีภาวะผู้นำเพื่อสร้างศรัทธาบรรณมี ใจให้ครูปฏิบัติงาน ให้บรรลุเป้าหมายโดยเต็มใจและสุดความสามารถ เพราะภาวะผู้นำของผู้บริหารเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่จะ ทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด ภาวะผู้นำเป็นส่วนที่จะดึงความรู้ความสามารถต่าง ๆ ในตัวผู้บริหารออกมาใช้ ช่วยประสานความขัดแย้งต่าง ๆ ภายในหน่วยงาน ช่วยโน้มน้าวชักจูงใจให้บุคลากร ทุ่มเทความรู้ความสามารถให้แก่องค์กร เป็นหลักยึดให้แก่บุคลากรเมื่อหน่วยงานเผชิญภาวะคับขันเป็นบุคคลที่ นำพาองค์กรเปลี่ยนไปสู่ความเป็นเลิศและความได้เปรียบในการแข่งขัน (สิงห์ ศรีแก้ว, 2556 : 2) อีกทั้งความ เจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้โลกมีลักษณะเป็นโลกไร้พรมแดน มีการกระจายข้อมูลข่าวสาร อย่างรวดเร็วและตลอดเวลา ส่งผลให้ต้องมีเปลี่ยนแปลงการปรับตัวเพื่อเข้าสู่สภาพแวดล้อมใหม่ เพื่อให้สามารถ แข่งขัน ในโลกได้ ผู้นำจึงมีส่วนสำคัญในการสร้างความสำเร็จโดยการมีภาวะผู้นำ (leadership) เป็นกุญแจสำคัญ ในการกำหนดความสำเร็จหรือความล้มเหลว ซึ่งภาวะผู้นำที่ดีและเหมาะสมกับศตวรรษที่ 21 ควรมีลักษณะที่ สำคัญ ได้แก่ พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นให้ความสำคัญกับการปฏิรูป และสร้างสรรค์นวัตกรรม หรือสิ่งใหม่ให้กับองค์กรตลอดจนมีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ และภาวะผู้นำเชิงอิเล็กทรอนิกส์ (จินตนา กัลยาณัง, 2559 : 3) การจัดการศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษาจะเกิดความสำเร็จหรือไม่ สิ่งที่สำคัญนอกจากครูก็คือ ผู้บริหาร สถานศึกษา (กรรณิกา เรตมอนด์, 2559 : 4) ก็ได้กล่าวถึง ทักษะภาวะผู้นำ (leadership skills) เป็นกระบวนการ ใช้ความสามารถและความชำนาญในการปฏิบัติงานตามหน้าที่และการบริหารงานในองค์กรให้มี ประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล การพัฒนาทักษะภาวะผู้นำช่วยให้ผู้นำมีความเข้าใจในประสบการณ์และเข้าใจคุณค่าของ ความเป็นผู้นำในตัวเอง ตระหนักถึงวิธีการขจัดความขัดแย้งในการปฏิบัติงานส่งเสริมพฤติกรรมและพัฒนา ความสามารถพิเศษของความเป็นผู้นำ มุ่งบรรลุเป้าหมายของการปฏิบัติงานร่วมกันภายใต้ความท้าทายต่าง ๆ

โดยที่ทุกคนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการวางแผนไปสู่เป้าหมายของการปฏิบัติงานร่วมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะภาวะผู้นำที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 (Essential Leadership Skills in the 21st Century)

นอกจากภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาแล้ว สมรรถนะในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษายังเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้เกิดการพัฒนาปรับปรุงสถานศึกษา ดังที่ ประภัสสร ทองแสง (2560 : 2) ได้สรุปว่า การปฏิบัติงานตามภารกิจงานในสถานศึกษาจากแบบประเมินสมรรถนะและมาตรฐานซึ่งคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดสมรรถนะครู โดยการวิเคราะห์ สังเคราะห์สมรรถนะครู อันประกอบด้วย เจตคติ ค่านิยม ความรู้ ความสามารถ และทักษะที่จำเป็นการกำหนดกรอบการประเมินสมรรถนะครู สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการ กำหนดความต้องการ การพัฒนาสมรรถนะของครู และการประชุมเชิงปฏิบัติการสร้างแบบทดสอบเพื่อประเมินสมรรถนะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามโครงการยกระดับคุณภาพครูทั้งระบบ กิจกรรมจัดระบบพัฒนาครูเชิงคุณภาพเพื่อพัฒนาครูรายบุคคล ซึ่งคณะทำงานประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ศึกษาานิเทศก์ นักวิชาการศึกษา ผู้บริหาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันพิจารณาและกำหนดสมรรถนะครู สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยการวิเคราะห์ สังเคราะห์สมรรถนะครู ประกอบด้วยเจตคติ ค่านิยม ความรู้ ความสามารถ และทักษะที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานตามภารกิจงานในสถานศึกษา จากแบบประเมินสมรรถนะและมาตรฐานของครูผู้สอน ที่หน่วยงานต่าง ๆ ได้จัดทำไว้ ได้แก่ แบบประเมินคุณภาพการปฏิบัติงาน (สมรรถนะ) เพื่อให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีและเลื่อนวิทยฐานะ ของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) มาตรฐานวิชาชีพครูของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา รูปแบบสมรรถนะครูและบุคลากรทางการศึกษาของสถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา (สค.บศ.) นอกจากนี้ยังศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎี และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะที่จำเป็นในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553 : 25) จะเห็นได้ว่า ความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์กร คือ ผู้บริหารต้อง นำองค์กรไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ จึงได้มีการกำหนดให้มีการพัฒนาระบบสมรรถนะของครู (อรกาญจน์ ฉะเชิงกลาง, 2562 : 5) สมรรถนะหลักของครู จึงต้องมีประเมิน เพื่อวัดประเมินคุณภาพนำไปสู่การพัฒนาที่สูงขึ้น เพื่อยกระดับคุณภาพสถานศึกษาให้สูงขึ้น (สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553 : 2-7)

จากสภาพความเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบัน ซึ่งกระทบกับภาคการศึกษาอย่างเห็นได้ชัด ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 โดยได้วิเคราะห์ปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบของทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารให้สามารถบริหารงานในด้านต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลอย่างสูงสุด โดยเฉพาะด้านการบริหารงานบุคคล ให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมาย และประสบผลสำเร็จในการพัฒนาองค์กร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาระดับทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2
2. ศึกษาระดับสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2

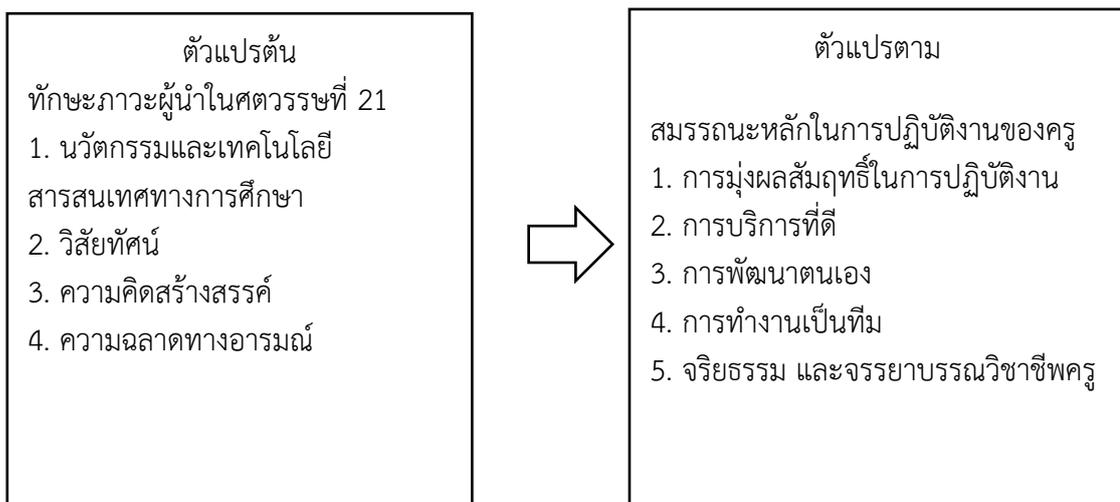
3. ศึกษาทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2

สมมติฐานของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยได้ ดังนี้ ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา วิสัยทัศน์ ความคิดสร้างสรรค์ ความฉลาดทางอารมณ์ อย่างน้อย 1 องค์ประกอบ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของครู

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบของทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา จากแนวคิดทฤษฎีของ วิจารณ์ พานิช (2555 : 16-21) วิโรจน์ สารรัตน์ (2556 : 5) แพรดาว สอนองผัน (2557: 5-9) กณิชา ศิริศักดิ์ (2559 : 12) กรรณิการ์ เรตมอนด์ (2559 : 83) จินตนา กัลยาลัง (2559 : 63) ชัยเชษฐ พรหมศรี (2561 : 68) บุญส่ง กรุงชาติ (2561 : 6) ปัทมพร พงษ์เพชร (2561 : 6) มณฑาทิพย์ นามนุ (2561 : 18) ศิริธราภรณ์ สังสหาชาติ (2561 : 39) ไกรศร เจียมทอง (2561 : 9-10) โดยผู้วิจัยใช้วิธีการสังเคราะห์จัดกลุ่มคำสำคัญที่ใกล้เคียงหรืออยู่ในกลุ่มคำเดียวกัน ซึ่งสามารถตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้เป็นอย่างดีจัดกลุ่มตัวแปรที่มีคุณลักษณะเดียวกันแล้วตั้งชื่อกลุ่มตัวแปรจากการสังเคราะห์ จากนั้นนำตัวแปรที่ได้ให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านยืนยันความถูกต้องความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความสามารถใช้ประโยชน์ได้จริง เพื่อนำมาใช้เป็นตัวแปรต้น สำหรับตัวแปรตาม ผู้วิจัยใช้หลักสมรรถนะในการปฏิบัติงานของครู ของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553 : 25) สรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัยและความสัมพันธ์ของตัวแปร

ขอบเขตของการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ราชบุรี เขต 2

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ราชบุรี เขต 2 โดยใช้ตารางกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1970 อ้างถึงใน จิตติรัตน์ แสงเลิศอูทัย, 2557 : 124) การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่ง ชั้นตามสัดส่วน (proportional stratified random sampling) โดยกระจายตามขนาดสถานศึกษา ครู จำนวน 313 คน ได้รับแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์กลับคืนมาจำนวน 295 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.25

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น คือ ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 1) นวัตกรรมและเทคโนโลยี สารสนเทศทางการศึกษา 2) วิสัยทัศน์ 3) ความคิดสร้างสรรค์ 4) ความฉลาดทางอารมณ์

2.2 ตัวแปรตาม คือ สมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของครู ประกอบด้วย 1) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน 2) การบริการที่ดี 3) การพัฒนาตนเอง 4) การทำงานเป็นทีม 5) จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ

3. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้องมี 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (checklist) ตอนที่ 2 สอบถามระดับทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale) ตอนที่ 3 สอบถามระดับสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของครู ลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale) มีตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหา (content validity) แล้วหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยเลือกเฉพาะข้อที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.67 และ 1.00 ได้กระทั่งคำถามด้านทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 42 ข้อ และสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของครู จำนวน 42 ข้อ และตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยง (reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ของ Cronbach (1970 อ้างถึงใน พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2546 : 117) ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา และด้านสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของครู เท่ากับ 0.97

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ดำเนินการคัดเลือกแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ครบถ้วน แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ด้วยค่าสถิติดังนี้ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การหาค่าความถี่ (frequency) ร้อยละ (percentage) และนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย 2) การวิเคราะห์ระดับทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 และสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ราชบุรีเขต 2 ใช้การหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 3) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 กับสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ราชบุรีเขต 2 ใช้การ

วิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient: r_{xy}) สำหรับการพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์การแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2553: 316) และ 4) การวิเคราะห์ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (stepwise multiple regression analysis) นำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 สามารถสรุปผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ ดังนี้

1. ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านความฉลาดทางอารมณ์มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา ด้านวิสัยทัศน์ และด้านความคิดสร้างสรรค์ ตามลำดับ

2. สมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า สมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของครู มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือด้านการบริการที่ดี และด้านการทำงานเป็นทีม ตามลำดับ

3. ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 เรียงตามลำดับอิทธิพลจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านความคิดสร้างสรรค์ และ นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 งานวิจัยนี้พบว่าทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งได้แก่ ด้านความคิดสร้างสรรค์ และ นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา สามารถทำนายสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ได้ร้อยละ 47.00

อภิปรายผล

ผู้วิจัยกล่าวถึงประเด็นสำคัญที่ค้นพบจากการศึกษาครั้งนี้ ดังนี้

1. ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านความฉลาดทางอารมณ์มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา ด้านวิสัยทัศน์ และด้านความคิดสร้างสรรค์ ตามลำดับ ทั้งนี้เพราะการบริหารจัดการองค์การในยุคปัจจุบันให้บรรลุเป้าหมาย และประสบความสำเร็จ ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำองค์กร มีกระบวนการคิด และการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสาร ความรู้และประสบการณ์ที่ถูกส่งไปยังผู้รับสารได้อย่างชัดเจน น่าเชื่อถือและเข้าใจง่าย สรุปประเด็นที่ชัดเจน

สามารถถ่ายทอดข่าวสารข้อมูลภายในองค์กรและถ่ายทอดข้อมูลสู่ชุมชน ได้เป็นอย่างดีและมีวิธีการที่หลากหลายสอดคล้องกับแนวคิดของ วิจารย์ พานิช (2555 : 16-21) ได้ทำการวิเคราะห์ องค์ประกอบของภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ไว้ 4 องค์ประกอบด้วยกันดังนี้ 1) ทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ 2) ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม 3) ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยี 4) ทักษะด้านชีวิตและอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วิโรจน์ สารรัตน์ (2556 : 48) ซึ่งได้ศึกษาแนวคิดทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 พบว่าเป็นทักษะที่มีความสำคัญในการปฏิบัติงานสำหรับผู้บริหาร คือ ทักษะด้านการสื่อสารทางวาจา (oral communication) เป็นความสามารถในการนำเข้าสู่ข้อมูลจริงเท็จและแนวคิดทางวาจาอย่างชัดเจนการสื่อสารทางลายลักษณ์อักษร (written communication) เป็นความสามารถในการแสดงความคิดเห็นอย่างชัดเจน การใช้เทคโนโลยีและดิจิทัล (ICT and digital) เป็นการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสมัยใหม่เพื่อการบริหารจัดการ สอดคล้องกับแนวคิดของ ศรีธรา หมายมงคล (2557 : 32) ได้ให้แนวคิดภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 พบว่ามีผู้บริหารเพียงจำนวนน้อยเท่านั้น ในปัจจุบันที่ยังคงใช้อำนาจบังคับบัญชาอย่างเป็นทางการในการออกคำสั่งและควบคุม สำหรับผู้นำในยุคใหม่นั้น ต้องสร้างอิทธิพลและแรงจูงใจให้กับผู้คน เพื่อบรรลุเป้าหมายที่ถูกกำหนดไว้ได้อย่างชัดเจน ซึ่งในการมีเหตุผลและสร้างแรงจูงใจนั้นต้องมีภาวะด้านต่าง ๆ เช่นการสื่อสารที่สามารถพูดและเขียนได้อย่างน่าเชื่อถือ มนุษยสัมพันธ์ที่สามารถรับรู้และรับฟังสิ่งที่ผู้อื่นต้องการสื่อสารออกมาจริง ๆ การคลี่คลายความขัดแย้งเพื่อรับมือกับช่วงเวลาแห่งการต่อต้านและความตึงเครียดที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริธราศักดิ์ สังสชาติ (2561 : 103) ผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 1 พบว่า ระดับภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีความสำคัญอย่างมากในการนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จอีกทั้งผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำและบุคลิกภาพ คุณธรรม จริยธรรม และเทคโนโลยี การบริหารงานสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน การพัฒนาความรู้ความสามารถ ความสามารถ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปัมพร พงษ์เพชร (2561 : 101) ได้ศึกษาระดับทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทราเขต 2 ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน คือ ทักษะการทำงานเป็นทีม โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ ทักษะความเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ ทักษะการคิดสร้างสรรค์ และการแก้ปัญหา ทั้งนี้เพราะผู้บริหารมีการสร้างแรงจูงใจให้ครูมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน การส่งเสริมเปิดใจรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะกับผู้อื่น ร่วมกันคิดวิธีแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์ สนับสนุนให้สถานศึกษามีเว็บไซต์และโซเชียลมีเดียในการติดต่อสื่อสารเพื่อความสะดวกรวดเร็ว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญส่ง กรุงชาติ (2561 : 90) ได้ศึกษาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุรินทร์เขต 3 ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าการปฏิบัติในระดับมากทุกรายการ ได้แก่ ทักษะด้านเทคโนโลยีและดิจิทัล ทักษะด้านการทำงานเป็นทีม ทักษะด้านการสื่อสาร ทักษะด้านการตัดสินใจสัมฤทธิ์ ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์และคิดสร้างสรรค์ และทักษะการแก้ปัญหา ทักษะด้านจริยธรรม คุณธรรม และทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทั้งนี้เพราะเทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้งนี้เพราะเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือสำคัญและจำเป็นสำหรับการพัฒนาองค์กร ผู้บริหารรุ่นใหม่เน้นใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการ สื่อสารส่งสารบัญชาผู้บริหารมีความพยายามจัดให้มีการพัฒนาอยู่เสมอ การระดมความคิด การสร้างทีม

2. สมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า สมรรถนะหลักในการ

ปฏิบัติงานของครู มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของครู ด้านจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพครู อยู่ในลำดับสูงสุด รองลงมา ได้แก่ การบริการที่ดี การทำงานเป็นทีม การพัฒนาตนเอง และการมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2548 : 4-6) เรื่องสมรรถนะมีพื้นฐานมาจากการมุ่งมั่นเสริมสร้างความสามารถให้ทรัพยากรบุคคล โดยมีความเชื่อว่า พัฒนาคคนให้มีความสามารถแล้วควรจะใช้ความสามารถที่มีผลักดันให้องค์การบรรลุเป้าหมายนั้น การนำสมรรถนะมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดควรมุ่งเน้นการพัฒนาทรัพยากรบุคคลขององค์การเป็นสำคัญ คือต้องมีการพิจารณาว่าบุคคลในองค์การมีความสามารถอย่างไรจึงจะทำให้องค์การมีคู่แข่งและบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2552 : 1) ได้ให้ความสำคัญของสมรรถนะ เป็นส่วนหนึ่งของการของมาตรฐานกำหนดตำแหน่งซึ่งรูปแบบของมาตรฐานกำหนดตำแหน่งประกอบด้วย ประเภทตำแหน่ง ชื่อสายงานชื่อตำแหน่งในสายงานและระดับตำแหน่งหน้าที่ความรับผิดชอบหลักคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งและความรู้ความสามารถทักษะและสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับตำแหน่ง และการนำหลักสมรรถนะ มาใช้ในการบริหารทรัพยากรบุคคลนั้น เป็นการขยายขอบเขตคุณสมบัติของผู้ดำรงตำแหน่ง สอดคล้องกับ Spenser & Spenser (1993 : 17) ได้สรุปว่าสมรรถนะสะท้อนให้เห็นลักษณะของการปฏิบัติงาน และเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จ หรือเป็นปัจจัยที่นำไปสู่ผลลัพธ์ เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบคุณภาพขององค์การ ว่าบุคลากรยังขาดความสามารถในด้านใดบ้างที่ต้องพัฒนาเพิ่มให้ถูกวิธี กล่าวคือ การเปิดโอกาสให้บุคลากรได้พัฒนาตนเอง ให้มีความพร้อมรับผิดชอบงานที่สูงขึ้นเพื่อส่งผลที่ดีต่อองค์การ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กรกต ขาวสะอาด (2559 : 168) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 1 พบว่า สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากทุกด้าน การพัฒนาตัวเอง การทำงานเป็นทีม การพัฒนาศักยภาพบุคลากร การมุ่งผลสัมฤทธิ์ และการวิเคราะห์สังเคราะห์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เนื่องจากสมรรถนะเป็นการปฏิบัติที่สามารถวัดได้ทำให้สมรรถนะเป็นสมรรถนะเชิงปฏิบัติเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู แสดงให้เห็นว่าสมรรถนะมีความสำคัญและจำเป็นต่อการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหาร

3. ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 เรียงตามลำดับอิทธิพลจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา สามารถอภิปรายความผันแปรของสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าประสิทธิภาพในการทำนาย (R^2) เท่ากับ 0.47 ซึ่งแสดงว่าความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา ส่งผลต่อสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของครูและสามารถทำนายสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของครูได้ร้อยละ 47.00 ทั้งนี้เนื่องจากทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษานั้น เป็นภาวะผู้นำที่ทุกองค์การต้องอาศัยผู้บริหารในการดำเนินการเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ที่จะส่งผลให้การบริหารองค์การไปสู่ความสำเร็จ สอดคล้องกับแนวคิดของ วิจารณ์ พานิช (2555 : 173) ได้สรุปว่าทักษะด้านสารสนเทศสื่อและเทคโนโลยี ปัจจุบันมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านทางสื่อและเทคโนโลยีมากมาย คนจึงต้องมีความสามารถในการแสดงทักษะในการคิดอย่างมีวิจาร์ณญาณการปฏิบัติงานได้หลากหลายและอาศัยความรู้หลายด้าน เช่นด้านสารสนเทศความรู้เกี่ยวกับสื่อสาร

ความรู้ด้านเทคโนโลยีดังกล่าวผู้บริหารต้องพัฒนาการใช้เทคโนโลยีมากขึ้นกว่าเดิม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปัทมพร พงษ์เพชร (2561 : 106) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการ บริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทราเขต 2 ผลการศึกษา พบว่า ในด้านทักษะการทำงานเป็นทีม ทักษะทางเทคโนโลยีนวัตกรรมดิจิทัล ทักษะความเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ .05 ต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ฉะเชิงเทราเขต 2 สามารถร่วมกันทำนุบำรุงการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนได้ร้อยละ 73.30 ทั้งนี้เนื่องจาก ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีความสำคัญต่อการบริหารงานในสถานศึกษา เพราะ ปัจจุบันมีการใช้เทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ผู้บริหารจะต้องปรับตัวให้ทันต่อสถานการณ์ในการพัฒนา ตนเองอย่างรอบด้าน เพื่อให้สามารถบริหารงานให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับ รัตนา เหลืองงาม (2562 : 86) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมมีความสัมพันธ์ ทางบวกในระดับสูงมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนี้เพราะผู้บริหารสถานศึกษาทุกแห่ง ได้รับการพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพ โดยเฉพาะสถานศึกษาจะต้องมีความสามารถในการจัดการบริหาร การจัดการองค์การมีโครงสร้างการบริหารงานอย่างเป็นระบบเพื่อบรรลุเป้าหมายการศึกษา ดังนั้น จะเห็นได้ว่าหัวใจ หลักของการเป็นผู้นำคือ ความน่าเชื่อถือซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้ตามยอมรับ เป็นผู้มีความรอบรู้ ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่ เกิดขึ้นในทุก ๆ ด้านสามารถสื่อสารกับผู้อื่นด้วยข้อมูลที่ทันสมัยน่าเชื่อถือหรือข้อมูลต่าง ๆ มาปรับใช้ในการ พัฒนางาน และผู้ร่วมงานมีความเข้าใจในการปฏิบัติต่อผู้อื่น และมีกลวิธีที่จะนำไปสู่การขับเคลื่อนต่อผู้อื่นให้ สามารถปฏิบัติตามด้วยความเต็มใจ เพื่อนำพาองค์การไปสู่ความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ

สำหรับกรวิจัยครั้งนี้พบว่า พบว่า วิสัยทัศน์ และความฉลาดทางอารมณ์ ไม่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักใน การปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ทั้งนี้คงเป็นเพราะทักษะ ภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านวิสัยทัศน์ และความฉลาดทางอารมณ์ เป็นสิ่งที่ผู้บริหาร สถานศึกษาปฏิบัติอยู่แล้ว ถึงแม้ว่าวิสัยทัศน์และความฉลาดทางอารมณ์จะเป็นสิ่งสำคัญ เป็นคุณสมบัติของ ผู้บริหาร ซึ่งมองเห็นภาพอนาคตขององค์การได้อย่างชัดเจน การทำนายและมองไปข้างหน้าซึ่งต้องการความเด็ด เดี่ยวกล้าหาญความเชื่อมั่นความสามารถในการรับความเสี่ยง การแสดงออกถึงความสามารถในการกำหนด ทิศทางเป้าหมายเพื่อสร้างอนาคตความสามารถมองภาพอนาคตของหน่วยงาน การกำหนดทิศทางที่ชัดเจน สอดคล้องกับนโยบายของบริบทของสถานศึกษา เป็นความสามารถของบุคคล ในการตระหนักรู้ในอารมณ์ของ ตนเองและของผู้อื่นเป็นความสามารถในการสำนึกเข้าใจและใช้อำนาจไหวพริบของอารมณ์อย่างมีประสิทธิภาพ ในฐานะที่เป็นแหล่งที่มาของพลังงาน รู้จักยืดหยุ่น เห็นคุณค่าให้เกียรติผู้อื่น รับฟังข้อคิดเห็นและเปิดโอกาสให้ ผู้อื่น ใช้ความสามารถอย่างเต็มศักยภาพมีความยืดหยุ่นเข้าใจความแตกต่างและต้องการ ของ แต่ละบุคคล รวมทั้งการเอาชนะจิตใจผู้อื่นให้คล้อยตาม แต่ยังไม่ใช่งานวิจัยที่ส่งผลให้สมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของครู

ข้อเสนอแนะ

จากข้อค้นพบผลการวิจัยเรื่อง ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักในการ ปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชบบุรี เขต 2 และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะผู้นำต้องมีความฉลาดทางอารมณ์ ควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับประเด็นเรื่องของความเท่าเทียมกันและเคารพสิทธิของผู้ได้บังคับบัญชา โดยไม่ละเมิดสิทธิ์ตามหลักสิทธิมนุษยชน

1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชบบุรี เขต 2 และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของครู ในด้านการพัฒนาตนเอง เพื่อให้ครูได้รับการพัฒนาตนเองอย่างทั่วถึง

1.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชบบุรี เขต 2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนส่งเสริม ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งผลกระทบต่อสมรรถนะหลักในการปฏิบัติงานของครู อันนำไปสู่การจัดการองค์การได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยเรื่องทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานด้านอื่น ๆ เช่น การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานการเงินและงบประมาณ การบริหารงานทั่วไป

2.2 ควรศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาและใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสมเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชบบุรีเขต 2

2.3 ควรศึกษารูปแบบการพัฒนาทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชบบุรีเขต 2

บรรณานุกรม

- กรกต ขาวสะอาด. (2559). สมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐมเขต 1. วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- กรรณิกา เรตมอนต์. (2559). ตัวบ่งชี้ทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. ดุษฎีนิพนธ์หลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- กณิขชา ศิริศักดิ์. (2559). การวิจัยหลักสูตรวิชาชีพครูเพื่อพัฒนาแนวทางในการส่งเสริมสมรรถนะดิจิทัล. วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยาการการวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไกรศร เจียมทอง. (2561). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 32. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

- จินตนา กัลยาแล้ง. (2559). การศึกษาความเป็นไปได้ของหลักสูตรฝึกอบรมโดยใช้พหุวิธีเพื่อเสริมสร้างทักษะภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 สำหรับผู้นำนักศึกษา. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จิตติรัตน์ แสงเลิศอุทัย. (2557). วิธีวิจัยทางการศึกษา. นครปฐม: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- ชัยเสถียร พรหมศรี. (2561). ภาวะผู้นำสำหรับผู้บริหารองค์การ แนวคิดทฤษฎีและกรณีศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ปัญญาชน.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2553). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพฯ : เทพเนรมิตการพิมพ์.
- บุญส่ง กรุงเทพฯ. (2561). ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 3. หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ประภัสสร ทองแสง. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพของผู้บริหารสถานศึกษา กับสมรรถนะในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนในอำเภอแกลง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. งานนิพนธ์สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปัทมพร พงษ์เพชร. (2561). ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเข้เขต 2. วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์.
- แพรวดาว สอนองผัน. (2557). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 3. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- มณฑาทิพย์ นามนุ. (2561). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- เยาวรัตน์ คงภักดี. (2557). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อสมรรถนะในการปฏิบัติงานของบุคลากรสถาบันการพลศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- รัตนา เหลืองงาม. (2562). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรีเขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: ตลาดาพับลิเคชั่น จำกัด.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2556). กระบวนทัศน์ใหม่ทางการศึกษา กรณีที่คณะต่อการศึกษาศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ : ทิพย์วิสุทธิ.
- ศิริธำรงค์ สังสหาดี. (2561). การวิเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1. วิทยานิพนธ์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ศรีธารา แหมยมคง. (2557). ทักษะการเป็นผู้นำ. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.

- สิงห์ ศรีแก้ว. (2556). **ความสัมพันธ์ระหว่างแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). **คู่มือการประเมินสมรรถนะครู.** ค้นเมื่อ 11 เมษายน 2563, จาก <http://www.tmk.ac.th/teacher/capacity.pdf>.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2548). **การปรับใช้สมรรถนะในการบริหารทรัพยากรมนุษย์** กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2552). **คู่มือสมรรถนะหลัก: คำอธิบายและตัวอย่างพฤติกรรมบ่งชี้.** นนทบุรี : สำนักงาน ก.พ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). **สรุปสาระสำคัญแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง พ.ศ. 2560-2564.** กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ. (2560-2579).** กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
- อรกาญจน์ ฉะเชิงกลาง. (2562). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3.** สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- McClelland, D. C. (1973). **Testing for competence rather than intelligence.** American Psychologist, 28(1), 1-14.
- Spencer, L.M, & Spencer, S.M. (1993). **Competence at Work: Model for Superior Performance.** New York: Willy & Sons.